

Bibliography

1. Bekh I. D. Metodolohichni zasady vseukrayinskoho naukovo-pedahohichnoho proektu «Intelekt Ukrayiny» / I. D. Bekh. – K.: Ridna shkola. – # 10, – 2013.
2. Latypov N. Putevodytel po izvylynam / N. Latypov. – M.: Veche, – 2010. – 408 s.
3. Pedahohika vyshchoyi shkoly. Pidruchnyk / [V. P. Andrushchenko, I. D. Bekh, I. S. Voloshchuka ta in.] za red. V. H. Kremenya, V. P. Andrushchenka, V. I. Luhovoho. – K.: Pedahohichna dumka, 2008. – 256 s.
4. Honcharenko S. U. Pedahohichni zakony, zakonornosti, pryntsyipy. Suchasne tлумachennya / S. U. Honcharenko. – Rivne: Volynski oberehy, – 2012. – 192 s.
5. Dzho Rubyno. Kod uspekha / Dzho Rubyno. – M.: Izdatelstvo FAYR. – 2008. – 176 s.
6. Novykov D. A. Matematycheskye modely formyrovanyya y funktsyonyrovanyya komand / D. A. Novykov. – M.: Yzd. Fyzmatlyt, – 2008. – 184 s.

Ольга Брусенцева,

м. Київ, Україна

УДК 37.01.3

**ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ
З ПИТАНЬ ТЕОРІЇ ОРГАНІЗАЦІЙ**

В статті изложены особенности подготовки будущих экономистов по курсу «Теории организаций». Для активизации учебного процесса и повышения эффективности обучения предложено использование активных методов обучения, в частности кейс-стади и самостоятельной работы студентов.

Ключевые слова: профессиональная подготовка экономистов, теория организаций, активные методы обучения.

In this article the peculiarities of preparation the future economists from the course "The theory of organizations" are reviewed. To activate the educational process and rise the effectiveness of education the usage of active methods of education, particularly case-stages and self improving work are proposed

The project's main target is to activate the learning process and to improve the efficiency of students' training.

Key words: training of economists, the theory of organizations, active learning methods.

Опанування дисципліною «Теорія організацій» – невід’ємна складова підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності в якості економіста (менеджера). Питання підготовки майбутніх економістів є особливо актуальним внаслідок швидкого розвитку та трансформування національної економічної системи, змін в умовах функціонування економічних агентів як на мікро-, так і на макро- та міжнародному рівнях.

Мета викладання курсу «Теорія організацій» — формування сучасного світогляду щодо створення, функціонування та еволюції організацій на основі системного підходу.

Для досягнення цієї мети студент має прослухати цикл лекцій із курсу «Теорія організацій», який є у навчальних планах Університету менеджменту освіти невід’ємною складовою «Менеджмент організацій», взяти участь у дослідній діяльності під час практичних та семінарських занять, виконати індивідуальні методичні завдання, підготувати й захистити контрольну роботу.

Теорія організації займає особливе місце серед управлінських дисциплін. Ця дисципліна покликана дати відповіді на питання: «Навіщо потрібні організації? Як вони створюються й розвиваються, на яких принципах будуються? Чому і як змінюються, які можливості відкривають? Чому їх учасники діють так, а не інакше?»

Отже, перед теорією організації постають завдання вивчення соціальних організацій та взаємовідносин усередині цих організацій, а також їх взаємозв’язок з навколишнім середовищем. Організація розглядається не тільки як інструмент досягнення підприємницьких

цілей, але і як об'єкт дослідження. Загальні закони і принципи утворення, розвитку й функціонування організації, як системи, діють на будь-яке підприємство, установу, громадського об'єднання в світі. Тому теорія організації є одним з фундаментальних елементів наукової бази будь-якого менеджменту.

Якісна підготовка майбутніх менеджерів потребує досягнення наступних основних завдань курсу:

- забезпечення студентів знаннями щодо теорії та практики функціонування організацій у сучасних умовах;
- вивчення основних організаційних теорій;
- вивчення теоретико-методологічних засад створення й функціонування організації;
- засвоєння основних методичних підходів щодо аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища організацій;
- набуття вмінь побудови організаційних структур організацій різних типів;
- набуття навичок трансформації, створення іміджу і культури організацій.

У результаті вивчення курсу «Теорії організацій» студенти повинні вміти:

- працювати з монографічними, довідково-енциклопедичними, статистичними, електронними економічними першоджерелами;
- володіти методикою розрахунку та аналізу основних економічних показників та використання методологічних інструментів з метою вивчення явищ та процесів зовнішнього середовища;
- використовувати методологічні та методичні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування організацій;
- досліджувати й характеризувати види організацій, визначаючи їх переваги й недоліки;
- надавати характеристику та порівняльний аналіз різних типів організацій та їх організаційних структур;
- визначати чинники формування іміджу й культури організації;
- розробляти заходи з трансформації як організації в цілому, так і її складових з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища.

Викладання дисципліни «Теорія організацій» здійснюється у ході лекційних, практичних та семінарських занять. На лекціях студенти отримують нову інформацію, що має теоретичний, аналітичний або ж проблемний характер, надаючи змогу майбутнім менеджерам досягнути узагальнений досвід практичної діяльності, накопичений на момент вивчення курсу.

На практичних та семінарських заняттях студенти організують реалізацію моделей функціонування організації, обговорюють проблемні ситуації з практичної діяльності та реалізують розроблені ними моделі діяльності організації. Це вимагає від них поєднання знань з різних галузей. На такій основі формуються вміння, що є необхідними для розвитку професійної майстерності.

У процесі навчання використовують різні методи – від пояснювально-ілюстративних до проблемних. Індивідуальні завдання мають переважно дослідницький характер.

Серед важливих засобів навчання необхідно відзначити засоби візуалізації (слайди, схеми, таблиці, рисунки тощо), особлива ефективність використання яких досягається у поєднанні з активною діяльністю студентів.

Поєднання різних форм та засобів навчання уможливорює забезпечення достатньої якості підготовки майбутніх науково-педагогічних працівників економічних дисциплін.

Суттєвою особливістю підготовки майбутніх економістів за дисципліною «Теорія організацій» є постійна необхідність використання практичного досвіду реально функціонуючих організацій, зокрема, економічних. Для цього потрібно систематичне використання методу аналізу ситуацій (метод кейс-стаді – case study). Використання case study у викладанні курсу «Теорія організацій» дозволяє здійснювати дослідження, спрямовані на послідовне і детальне вивчення одного об'єкту (організації) з урахуванням доступних способів збору інформації. Сучасні он-лайн технології, гнучкість підходу дозволяють якісно здійснювати

дослідження та аналіз господарської діяльності організації. Використання методу case study дозволить майбутнім економістам отримувати і вдосконалювати знання, вміння та навички в наступних напрямках:

- виявлення, відбір та розв’язання проблем;
- робота з інформацією – осмислення значущості деталей, аналіз і синтез даних, зважування аргументів;
- робота з припущеннями та висновками;
- оцінка альтернатив;
- ухвалення рішень;
- навички групової діяльності.

На сьогодні метод case study часто використовується в зарубіжній практиці бізнес-освіти. Він вважається одним з ефективних способів навчання студентів навичкам розв’язання типових проблем, що виникають в економічній діяльності тієї або іншої фірми, компанії. Актуальність методу полягає в тому, що діяльність сучасного підприємця, менеджера є ситуаційною, тобто, визначається ситуаціями, що є наявними на ринку праці, товарів і послуг.

Використання case study припускає інтенсивний тренінг, коли надається перевага наданню відео- та інших мультимедійних матеріалів та використанню комп’ютерних систем з метою підвищення ефективності засвоєння матеріалу.

Застосування методу case study в процесі підготовки майбутніх менеджерів є актуальним за підвищених вимог до якості підготовки фахівця в умовах орієнтації вищої освіти на формування професійної компетентності. Цей метод має використовуватись при формуванні у студентів здатності до постійного навчання і самовдосконалення, чому потрібно приділяти особливу увагу.

Результатом застосування цього методу є не лише набуття знань, а й комунікативних навичок та професійної діяльності, що можуть бути застосовні на практиці. У цьому методі відсутній такий недолік, як відсутність емоцій, зворотного зв’язку, навпаки, за рахунок створення комфортних умов з огляду на психологічний стан, у кожного студента, як правило, виникає бажання висловитися, викласти власну точку зору.

Метод case study дозволяє при розв’язанні практичних завдань застосувати теоретичні знання. При застосуванні цього методу у студентів розвивається мотивація до навчання, вміння самостійно мислити, слухати і брати до уваги іншу точку зору, доводити власну. За допомогою цього методу у тих, хто проходить навчання, з’являється можливість не лише отримати нову інформацію, але і перетворити пасивні знання на активні.

У результаті навчання за допомогою методу case study у студентів виробляються вміння здійснити аналіз, представити публічно його результати, провести презентацію проекту. Потреба у таких уміннях існує у будь-якій сфері. Мета навчання полягає в підготовці висококваліфікованого фахівця зі знаннями, вміннями та навичками, що забезпечують йому конкурентоспроможність на ринку праці. Тобто, на сучасному етапі мета навчання не в оволодінні готовими рішеннями, а в умінні використовувати знання, здобуті у процесі спільної творчості студентів і науково-педагогічного працівника. Цьому сприяє застосування методу case study, як засобу навчання.

При виборі кейса краще керуватися наявністю статистичних даних, відомостей про стан сектора ринку, на якому функціонує компанія, соціально-економічних характеристик фірми тощо. Це надає кейсу науковий, статистично обґрунтований характер. Кейс повинен містити: назву компанії; опис її продукції або послуг, управлінської стратегії, сильних і слабких сторін фірми, її партнерів, фінансового положення компанії, взаємодії співробітників; сюжетну частину – опис реальної ситуації на певний момент; інформацію, що дозволяє зрозуміти оточення, в якому розвивається ситуація, тобто, опис стану ринку в цій області, головних конкурентів. Кейс повинен містити мультимедійні матеріали (презентації, аудіо-, відеокліпи тощо).

Суттєво впливає на якість підготовки майбутніх менеджерів здатність студентів до самостійної діяльності. Самостійна діяльність студентів при опануванні курсу «Теорія організацій» здійснюється за наступними формами:

– По-перше, опрацювання лекційного матеріалу, його засвоєння. Лекції, як форма навчання забезпечують, в основному, передачу теоретичних знань з предмету. Необхідна самостійна підготовка студентів до практичних занять для раціонального поєднання викладання лекцій з цими видами занять.

– По-друге, підготовка до практичних занять:

– семінарських, з теоретичних проблем курсу;

– практичних, з метою засвоєння практичних навичок з курсу «Теорії організацій».

Підготовка до практичних занять здійснюється на базі самостійного вивчення окремих питань, а також за списком рекомендованої літератури, самостійного проведення розрахунків задач з курсу. Таким чином, закріплюються і поглиблюються теоретичні знання, отримані у лекційному матеріалі.

– По-третє, підготовка студентів до заліку (захист контрольної роботи). Контрольна робота складається з 2 частин: теоретичної та практичної. Вона є одним із важливих видів навчального процесу і виконується студентами у відповідності з навчальним планом.

Контрольна робота нами розглядається, як самостійна науково-дослідницька праця студента, що сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу та розвитку творчих здібностей майбутнього менеджера.

Мета виконання контрольної роботи – формування у студента навичок до самостійної наукової творчої діяльності, підвищення його теоретичної і професійної підготовки.

При написанні контрольної роботи студент повинен показати знання матеріалу, отримані у відповідності з програмою курсу. Також має демонструватись вміння працювати з джерелами інформації, пов'язувати теорію з практикою, аргументувати та робити висновки.

Контрольна робота повинна мати наступну структуру: зміст, вступ, теоретична частина (2 питання), практичну частину, висновки, список використаних джерел.

Тему для теоретичної частини контрольної роботи студенти вибирають самостійно, виходячи зі власного досвіду, знань та можливостей отримання необхідної інформації. Також потрібно виконати практичну частину контрольної роботи.

Об'єктом дослідження виступає будь-яка відома студенту організація (обирається самостійно).

Завдання № 1. Опишіть загальний напрямок діяльності, вибраної для дослідження: місію, мету, завдання, сферу діяльності та організаційно-правову форму організації. Надайте характеристику напрямків діяльності структурних підрозділів. Опишіть елементи організаційних структур організації.

Завдання № 2. Проаналізуйте структуру управління певної організації та визначте, до якого типу організаційних структур вона відноситься. Вкажіть переваги, недоліки та можливості вдосконалення цієї структури управління. Розробіть структуру управління організації у графічному вигляді.

Завдання 3. Перерахуйте компоненти внутрішнього і зовнішнього середовища організації та проаналізуйте їх. Обґрунтуйте, які параметри організації більш схильні до впливу зовнішнього середовища.

Отже, збільшення уваги використання методу case-study та заохочення студентів до самостійної діяльності при викладанні курсу «Теорія організацій» дозволяє суттєво впливати на підвищення якості професійної підготовки майбутніх менеджерів для різних галузей.

Підготовка майбутніх економістів з курсу «Теорії організацій» має за мету формування на основі системного підходу сучасного світогляду щодо створення, функціонування та еволюції організацій. Вивчення курсу «Теорія організації» забезпечує підвищення не тільки якості теоретичної підготовки, а й ефективності організаторської діяльності фахівців і керівників, які працюють в організаціях різних галузей і сфер ринкового господарства.

Таким чином, опанування курсу «Теорія організації» забезпечує майбутніх економістів, у тому числі освітянських, знанням організаційних законів і принципів, необхідних для формування сучасного організаційного мислення, практичними навичками.

Використані літературні джерела

1. Абрекова Л., Худоянц М. О формировании готовности личности к экономической деятельности // Высшее образование в России [Текст] / Л Абрекова, М Худоянц. – 2006. – №3. – С. 100-102.
2. Андрусъ О. Модульно-проектувальний комплекс: освітні завдання та методологічна основа [Текст] // Вища освіта України / О. Андрусъ. – 2004. – №1. – С.5–9.
3. Андрущенко В. Наука і вища освіта в Україні: міра інтеграції / Ін-т вищої освіти України. – К., 2009. – 308 с.
4. Зухба О. М. Інтерактивні методики викладання економічної теорії [Текст] // Збірка праць V науково-методичної конференції «Проблеми і шляхи вдосконалення науково-методичної та навчально-виховної роботи в ДонНТУ» / О. М Зухба. – Донецьк, ДонНТУ, 20 лютого 2013 р.

Bibliography

1. Abrekova L., Khudoyants M. O formirovaniy hotovnosti lychnosty k ekonomycheskoy deyatel'nosti // Vyshee obrazovaniye v Rossyy [Text] / L Abrekova, M Khudoyants. – 2006. – #3. – S. 100–102.
2. Andrus O. Modulno-proektualnyy kompleks: osvitynye zavdannya ta metodolohichna osnova [Text] // Vyshcha osvita Ukrayiny / O. Andrus. – 2004. – #1. – S.5-9.
3. Andrushchenko V. Nauka i vyshcha osvita v Ukrayini: mira intehratsiyi /In-t vyshchoyi osvity Ukrayiny. – K., 2009. – 308 s.
4. Zukhba O. M. Interaktyvni metodyky vykladannya ekonomichnoyi teoriyi [Text] // Zbirka prats v naukovu-metodychnoyi konferentsiyi «Problemy i shlyakhy vdoskonalennya naukovu-metodychnoyi ta navchalno-vykhovnoyi roboty v DonNTU» / O. M Zukhba. – Donetsk, DonNTU, 20 lyutoho 2013 r.

Таїсія Грицишина,

м. Київ, Україна

УДК 373.2.016

ВИХОВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СТАВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ДО НАВКОЛИШНЬОЇ ПРИРОДИ ЗАСОБАМИ КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

В статтє раскрываються методы и приемы привлечения внимания детей дошкольного возраста к красоте окружающей природы, что способствует развитию эстетического отношения воспитанников к окружающему миру. Подчеркивается необходимость руководства взрослым процессом наблюдения в природе, раскрываются влияние и особенности педагогического взаимодействия в краеведо-туристской работе.

Ключевые слова: эстетическое отношение, педагогическое взаимодействие, краеведо-туристская работа, эмоция-действие, преобразующая деятельность.

In this article the attention is paid to arresting methods and procedures for paying attention of pre-school age child to the beauty of nature around us. It contributes the esthetic relation of the child to the world around. The necessity of managing the process of nature observation by adult is highlighted, the influence and peculiarities of pedagogic interaction during land supervision and tourism is analyzed. The peculiarities of pedagogical interaction during land observing and tourism are exposed.

Key words: aesthetic attitude, pedagogical interaction ethnographer-tourist work, emotion, action, transforming activity.

Природа – це середовище, що оточує людину. Вона має багато форм вираження і значень. Природу можна розглядати як таку, що існує, як Всесвіт, який нас оточує у різноманітності проявів, як певне зовнішнє середовище, в якому ми живемо. Це природне навколишнє середовище справляє безпосередній вплив на нас і життя.